

SVIESA

JORNAL
LITHUANO
"SVIESA" - LUZ
Orgão de
Comunidade Lithuana
de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:

RUA CORONEL MORAES, 338

SÃO PAULO

L. R. K. Bendruomenės organas

Redaguoja: REDAKCINĖ KOMISIJA.

PRENUMERATA:

Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 12000

Pusei metų 7000

Lietuvoje dvigubai

Atskiro numerio kaina 300 reisų.

METAI II

SÃO PAULO. 1936, RUGSĖJO -- SETEMBRO 6 D.

NR. (36) 50

RYTOJ SVENTO JUOZAPO BENDRUOMENĖ SVENCIA SAVO JUBILIEJU

Pamaldos

SEKMADIENI, RUGSĖJO 6 D.

11 valandą — Svento Juozapo bažnyčioje (Villa Zelinoj).

11 valandą — Suma Svento Antano do Pary bažnyčioje.

VISUOMENĖS ŽINIAI.

S. m. rugsėjo 13 d. (sekmadienį) 4 val. (piktualiai) po pietų, Mokos mokyklos salėje, įvyks mūsų mirusių muzikų — kompozitorių; t. y. J. Naulio 2 mt., C. Sasnausko 20 mt., M. K. Ciurlionio 25 mt. (ir dar kitų) mirties sukaktuvių P A M I N Ė J I M A S. Programą smulkiau paskelbsiu sekančiame numery.

Programa bus didelė ir verta žmogui paklausti. Ineis aukščiau minėtų kompozitorių kūrinių, kuriuos atliks jungtinis mūsų choras, solistai, keli smuikininkai, violončelistas ir kiti gabesni choristai — mėgėjai. Inėjimas visiems laisvas (be jokių mokesčių). Kiekvienas lietuvis (ė) ne tik dėl įdomumo, bet ir savo pareigos jausmo vedamas (a) turi į šį paminėjimą atsilankyti; šia proga pareikšti tiems muzikos atgimimo veteranams pagarbą ir tuomet pačiu savo siela jų dainomis atgaivinti — sustiprinti. Tad vist lietuvių (ės), be skirtumo partijų ir pažiūrų renkasi į minėtą iškilmingą pirmą mūsų kolonijoj muzikų paminėjimą.

J. STANKŪNAS.

DEGA MISKAI

«United Press» praneša, kad pietinėje Prancūzijoje dega dideli miškų plotai. Jau išdegę keli šimtai hektarų.

Nuostolių padaryta keliolika milijonų frankų.

KUNIGAS A. SKRIPKUS,

Svento Kryžiaus par. klebonas.

Didelis Brazilijos lietuvių priėtelis.

Bendruomenės Jubiliejus

Rugsėjo 6 d. sukanka aštuoneri metai, kai egzistuoja São Paulo Lietuvių Rymo Katalikų Svento Juozapo Bendruomenė, kuri tapo suorganizuota 1928 metais. Šia proga tą pačią dieną 11 valandą Svento Juozapo Bažnyčioje įvyks iškilmingos pamaldos, kurių metu mūsų choras, p. J. Stankūno vedamas, giedos keturiais balsais Svento Liudviko mišias, o kunigas Ragaižinskas sakys pamokslą. Visi nariai ir šaip lietuviai katalikai prašomi kuoskaitingiausiai dalyvauti.

7 DE SETEMBRO

Pirmadienį, rugsėjo 7 d., visa Brazilija švenčia savo Nepriklausomybės paskelbimo šventę, kuri bus apvaikščiujama visame krašte kuoskaitingiausiai. Nepriklausomybė tapo paskelbta 1822 metų rugsėjo 7 d., taigi jau sukako 114 metų, kai Brazilija gyvuoja savo nepriklausomą gyvenimą. Pirmiau ja valdė Portugalai. Nors laikas dar ne per ilgias, bet vis tik progresas valstybiname gyvenime padarytas didelis, ko gali pavydėti kitos net daug senesnės valstybės.

Šių sukaktuvių proga mes iš savo pusės sveikindami Brazilų tautą, ypatingai Sãopauliečius, kurių estadoj mūsų tautai, linkime ir toliau visose gyvenimo srityse žengti pirmyn.

Valio Brazilų Tauta! Valto Sãopauliečiai!

PASIULĖ LIETUVAI taiką

Telegrafo agentūra «Havas» iš rugsėjo 3 d. praneša, kad Vokietijos vyriausybė pasiūlė Lietuvai sudaryti nepuolimo ir taikingo sugyvenimo sutartį. Lietuvos Vyriausybė atsakymą dar nėra davusi, bet iš spaudos sprendžiant, kad tas pasiūlymas bus priimtas. Nepuolimo klausimas jau buvo nagrinėjamas, kuomet buvo sudaryta prekybinė sutartis. Jei tokia sutartis bus padaryta, tai Vokietija įeis į Lietuvos draugų eilės.

ISPANIJOS PILIETINIS KARAS NEPASIBAIGĖ

Ispanijos pilietiniam karui dar gaio nematyt. Sukilėliai paėmė keletą svarbesnių punktų, ir deda visas pastangas užimti Madridą. Visos valstybės padarė sutartį nesikišti į vidaus Ispanijos reikalus, taip pat uždraudė pardavinėti kariaujančioms pusėms ginklus ir kitokią amuniciją. Rusija prie tos sutarties irgi prisidėjo. Gal tokia vedama politika ir prisidės prie greitesnio karo užbaigimo, nes be ginklų negu kariaus.

Abisinija egzistuoja | 3.600 metrų ilgio tiltas

Abisinijos pasiuntinybė Londone rugpjūčio 31 d. paskelbė spaudoje pranešimą, kad naujoji laikinoji sostinė Gorė susidarė naujas ministerių kabinetas, kuris imperatoriaus vardu ir jo nurodymais valdys Abisinijos (ne okupuotos krašto) tol kol sugrįž pats imperatorius. Reiškia Abisinija dar neišnyko.

Rugsėjo 2 d. Rio de Janeiro gubernatorius kaimininkas Olympio davė paraišymą inžinieriui Escoubier paruošti tilto planą, kuris jungs sostinę su Nictheroy. Šis tiltas turės ilgio 3 kilometrų ir 600 metrų ir kaštuos virš 500 tūkstančių kontų.

Dar susisiekimas eina laivais.

JŲ MAL. PRALŪTAS MYKŪLAS L. KRUSAS, Sv. Jurgio par. klebonas Didelis Rėmėjas Aukų Rinkime.

Sveikinimas

Savo Brangią Pusseserę PAULINA GUDINSKAITE (jos atvaizdas talpi namas šiam numery), sutuoktinių proga įvykusių š. m. rugpjūčio 29 d., Sveno Kryžiaus patapijoje, Town of Lake rajone Cikagoje, nuširdžiai sveikina, linkėdamas kuo gausingiausios Dievo palaimos.

Jos pusbrolis
KUN. B. SUGINTAS

SAMOKSLAI ANT SAMOKSLŲ

«Havas» pranešimu, Rusijoje susuktas dar naujas samoklas prieš komunistų vadus ir vyriausybės narius. Samokslui vadovavo žinomas buvęs komunistų vadas Tabakof. Jis tapo suimtas. Iš rastų dokumentų paaiškėjo, kad buvo rengiamasi prie visuotinio streikų ir sukilimo kariuomenės tarpe. Reiškia patys komunistai savo vadais nepatenkinti.

— Rugsėjo 1 d. Genevoje pradėjo posėdžiavimą viso pasaulio jaunimo kongresas, kuriame dalyvauja 750 atstovų. Nedalyvauja kongrese, tik Vokietijos, Italijos ir Amerikos atstovai. Bet kodėl nedalyvauja, telegrafas nepraneša.

AŠTUONERI METAI

S. m. rugsėjo mėn. 2 d. sukanka jau aštuoneri metai, kai įsikūrė pirmoji Lietuvių Rymo Katalikų parapija prie Sveto Antano do Pary bažnyčios, São Paulo mieste. Jos įkūrėju ir pirmuoju klebonu buvo kun. Jeronimas Valaitis. Jo pastangomis buvo suorganizuota ir pirmoji Lietuvių Rymo Katalikų Bendruomenė, kuri paskiau persiorganizavo į L. R. K. Sv. Juozapo

Bendruomenę, išaugusią pastaruojų laikų į milžinišką organizaciją, turinčią apie 1400 narių. Šios B-nės vyriausiu uždaviniu buvo pasistatyti savo tautinę bažnyčią, kad apsaugoti tikinčiuosius nuo ištautėjimo, palaikant savo tautinius papročius. Tam kiliajam tikslui pasiekti atsirado begalės sunkenybių: siautė tuomet visame pasaulyje ekonominis krizis, o labiausiai buvo jo prielėgti mūsų išeiviai lietuviai Brazilijoje, kaip neseniai dar įsikūrusi kolonija. Delei didelės bedarbės ir nemažo skurdo negalima buvo ir galvoti apie laisvą susiradimą čia pat išeivių tarpe. Reikėjo jų ieškoti kur kitur, nes pas mūs tiesiog bado šmėkla grošė ne vienam ir daugelį vargšų bedarbių nelaukė auvarė į kapus.

Todėl B-nės pirmininko, vietos klebono buvo užsimita nuvykti Šiaurės Amerikon tikslu parinkti aukų dėl pastatymo minėtos bažnyčios. Šiam gražiam tikslui pritarė ir Lietuvos Episkopatas, kuris net leido aukų parinkti pirmaiau Lietuvoje, o paskiau ap rūpinę visais reikalingais įgaliajimais, leido vykti pas mūsų geriausių Užjūrio brolių. Sunku, be abejo, buvo gauti leidimą rinkti aukas Šiaurės Amerikoje dėl siaučiančio baisaus ekonominio krizio.

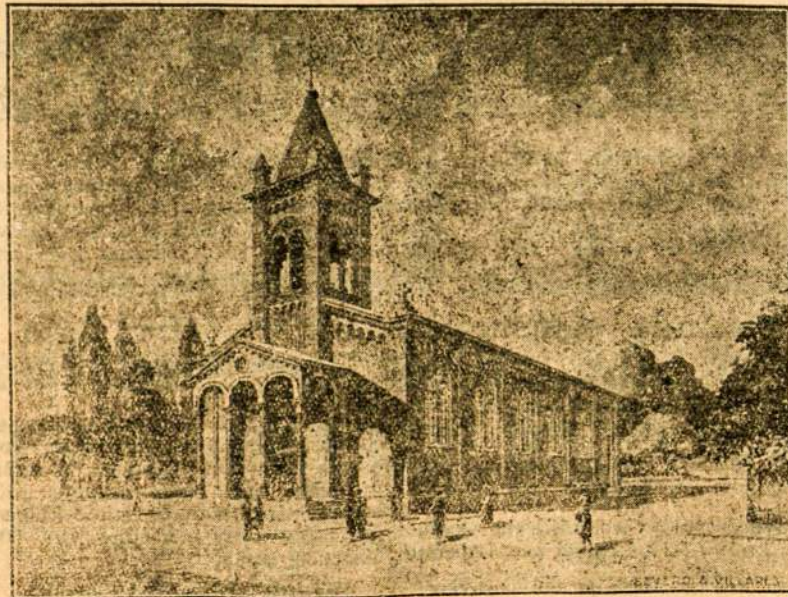
1933 m. spalio mėn. 11 d. nuvykus mač New Yorkan, atsiduriau gan keblion padėtin, nes vietos lietuvių pa pių klebonai pareiškė, kad tais metais Visuotinaime «Kunigų Vienybės» Susivaižiavime nutarta vienbalsiai leisti Amerikon nevienu aukų rinkėjo dėl esančio baisaus krizio. Patarė man vykti Čikagon pas Didžiai Gerbiamąjį prelatą kun. M. Krušą. Visa laimė, kad es šitame milžiniškame mieste dar turėjau savo didelį prietelį p-ną

Joną Ūzupį, grįžtantį iš Lietuvos Brooklyn, kuris man nemažai ir padėjo mano sunkiam uždaviny. Jis pirmasis su savo broliu Juozu davė pirmasis aukas po 5 dolerius, o draug su jais ir jo giminečiai Mackevičius Juozas 1 d., Mackevičienė Agota 1 d. ir Pralkevičius Juozas 2 dol., sudarydamas tokia būdu pirmąją pradžią iš 14 dol. Pas juos net ir sustojau ant būto gatvėje Highland Blvd, Nr 175. Jie padėjo man išsirūpinti ir pigesnę pasazą į Chicago. Chicagoje luvau rugsėjo mėn. 14 d., kur sustojau pas savo tėvo brolio Jono Suginto, 416 N. Lanier av., kuris mane ir supažindino su savo vietiniu klebonu, kun. Vaičiunu.

Minėtas Gerb. Klebonas priėmė mane gan maloniai, leisdamas pas save apsigyventi visą savaitę, kol išsirūpinsiu leidimą iš «Kunigų Vienybės» Chicago Skyriaus. Tuo reikalu padariau vizitas pas keletas žymesnių Chicago lietuvių parapijų klebonų. Pirmon eilėn rugsėjo 16 d. autekau pas Didžiai Gerb. Prelatą Kun. M. Krušą, kuris be galo maloniai mane priėmė. Nors ir buvo uždrausta tais metais rinkti aukas Visuotino «Kunigų Vienybės» Skyrių Susivaižiavime, bet Didž. Gerb. prela tas, užjaušdamas mano gražiam tikslui, pasižadėjo tą reikalą paremti per savo rajoninį «Kunigų Vienybės» Susirinkimą įvykstantį rugsėjo 19 d. Paremiant mano užsibrėžtą tikslą Geruši-

džiams Klebonams, išgaunų iš jų vietinio skyriaus leidimą rinkti aukas visame Chicago rajone, susitarus atskirai su pavieniais klebonais. Pirmoji pavieni auka įplaukė Chicagoje iš Jono Rimkaus 1 dol. rugsėjo 16 d. Po to, tuoj griebiaus plunksnos, nušviesdamas kata likiškai visuo menet Brazilijos lietuvių tikrąją būklę per katalikų dienraštį «Draugą», kuris maloniai sutiko padėti varyti propagandą šiuo svarbiu reikalu. Iš vietinės spaudos nemažai padėjo ir pono Vanagaitė kilnios pastangos mano siekiamą tikslą gražiai išreklamuoti per savo radio «Margutį», o taip pat maloniai užleisdamas net iš tesus pusvalandžius kalbėti per radio į Lietuvių Visuomenę. Susitaręs su pavieniais klebonais, pradėjau uoliai rinkti aukas įvairiose Chicago padangės parapijose. Maloniai pritarant vietos klebonams, nepaisant smarkaus krizio, visgi pavyko gan trumpu laiku surinkti vien Chicagoje ir jos apilinkinėse parapijose iki 3,600 dol. 41 cento, pradėdant nuo rugsėjo 15 d. 1933 m. iki vasario mėn. 23 d. sekantįjį metų. Per šį laiką pasakiau apie 30 pamokslų ir tiek pat prakalbų parapijinėse svetainėse, aplankydamas 19 parapijų. Aplankiau sekancias parapijas Chicagoje ir jos apilinkinėse:

1. Town of Lake, Sveto Kryžiaus par. — 1,341,45
2. Brighton Park, Nekalto prasidėjimo par. — 561,01
3. Marquette Park, Panos Marijos Gilmimo par. — 376,75
4. Bridge porte, Sveto Jurgio par. — 281,85
5. Melrose Park, — — — 212,46
6. Cicero, Ill. Sveto Antano par. — 162,04
7. Rosenland, Visų Svėtų par. — 117,32
8. Kenosha, Wisc. Sveto Petro ir Povilo par. — 92,50
9. Waukegan, Sveto Baltramiejaus par. — 83,72
10. Springfield, Ill. Sveto Vincento Pauliečio — 78,35
11. West—Pullman, Sveto Petro ir Povylo — 69,50
12. 18th St., Dievo Apveizdos par. — 41,33
13. Rockford, Ill. Sveto Petro ir Povilo par. — 36 dol.
14. North Side, Sveto Mykolo par. — 33,37
15. Racine, Wisc. Sveto Kazimiero par. — 31 dol.

NAUJA SVETO JUOZAPO BAZNYCIA PASTATYTA VILLA ZELINOJ.

JUODOJI DĖMĖ

Niekas taip nesuerzino ir nesukiršino mūsų kolonijos, kaip visiems jau gerai žinomas šnipas, įdavinėtojas poli cija ir Dvasinei Vyriausybei, žmonių vadinamas «Judošium—išdaviku», p. P. Gaučys. Šiuo savo negarbingu amatu buvo užsiėmęs ir Argentinioj, del ko ir liko jo pastangomis išgriauztas iš Argentinios gan populiarus diplomatas ponas generolas T. Daukantas. Del jo šaunių žygdarbių buvo jis atšauktas iš Argentinios, o čia dar Brazilijoj, del tragiškos mirties konsulo Br. Steponaitė, pakol kas laikinai eina konsulo pareigas. Tai tikras Tartufas, Brazilij-

jos Žalčių karalius, nemažai surijęs žmonių Argentinioj, atsiriogino čia Brazilijon nekaltų žmonių smaugti.

Ar tik ne laikas jau būtų sprukti iš Brazilijos ir prisirašyti kur prie smogikų būrių?!

Negirdėtas dar dalykas pasaulio diplomatų istorijoj, kad pats konsulas, užuot ginęs savo piliečius ir palaikęs savo tautos prestyžą, įdavinėtu pats asmeniškai svetintaučių įstalgoms savo niekuo nekaltus tautiečius, o dar priešingai, kaip kuriuos daug pasidarbavusių kolonijos gerovei bei tevynei garbei, kaip va: mūsų kolonijos žymiausių pasiryžę daruotoją kun. B. Sugintą, kuris savo mlžinišku triūsu ir tiesiog kruvinu darbu įamžino savo vardą mūsų kolonijoj, pastatydamas pirmąją paminklinę Pietų Amerikoj bažnyčią. P. Gaučys, prisidengęs São Paulo įtakingų žmonių pečiais, gavusių ordinus iš Lietuvos, iškniso duobę mūsų nenuiltamam veikėjui, kaltindamas jį klantin gal, kad neva jis esąs visuomenės ramybės ardytojas, palikdamas ramybėje žymiausių mūsų kolonijos kiršintojus, aferistus — Taurages banko plėšiką p. kapitoną A. Mają, jo žmoną Ljudą Majienę, garsiausia kolonijos plėtininkę ir vaikų denoralizuotoją per pamokas.

16. Westville, Ill. Sveto Petro ir Povilo par. — 27,01
 17. Milwaukee, Wisc. Sveto Gabrielio par. — 26,57
 18. Sheboygan, Wisc. Nekalto prasidėjimo par. — 11,60
 19. West Side, Aušros Vartų par. — 9
- Siaip smulkių aukų iš įvairių vietų 7,58
3.600,41 dol.

Tarp aukavusių asmenų iš virš minėtų parapijų štai kurie daugiau aukavo:

1. Palekaitė Katrė — 239 dol.
 2. Grybaitė Marė — 131 dol.
 3. Kairaitė Agota — 120 dol.
 4. Svarcaitė Viktė — 110 dol.
 5. Podaginskas — 100 dol.
 6. Sv. Kazimero Akad. — 100 dol.
 7. Gudžiai P. ir A. — 62 dol.
 8. Cepulienė Jadzė — 50 dol.
 9. Sveikauskienė Ona — 50 dol.
 10. Janišauskienė Morta — 50 dol.
 11. Brnė Kingsgailaitė — 35 dol.
 12. Rupšytė Antonina — 25,76
 13. Lešinskienė Antonina — 20 d.
 14. Urbutytė Kazė — 20 dol.
 15. Svožaitė Ona — 20 dol.
 16. Jasutytė Anelė — 20 dol.
- Po 10 dolerių: prelatas M. Krušas, kun. Kl. Albavičius, kun. P. Lukošius, kun. J. Statkus, Stasys Gedvilas, NN., J. Cuderkes, B. Zemgulenė, B. Uogintas, M. Rumbaitienė, B. Martinkus, A. Dautaras, U. Ziauberaitė, A. Kanjauskienė, Stugiai, A. Paukštienė, Birbilaitė, A. Bernadišius, S. Paseckas, O. Komunienė, Cicero Labd. Kuopa, A. Giedraitienė, M. Zemeckienė, J. Pučkorie-nė, J. Pužauskas Sicilienė, A. Rimadaitė, L. K. M. Sv. Onos Dr., Požereckienė Petre, Stanislovas A. (Bus daugiau)

O pagaliau, kur tas voldemarininkas—kiaulių kupčius ir aferisto Rimšos, Rokiskio banko plėšiko, gynėjas «advokatas» ir «Lietuvių Sąjungos Brazilijoj» deržimorda—teroristas kapitonas p. J. Ciuvinskas?

Kol mūsų kolonija nenusikratys šių garsių didvyrių—mušėikų, tol nebus čia ramybės. Jie visi, it širsės, apsupo p. Gaučį, laikosi jo skverną, nes jis tų visų niekšų yra pasiskelbęs vyriausiu vadu.

P. P. Gaučys gerokai sukramtęs kun. B. Sugintą, panoro dar ir jo kaulėlius sušlimėti. Mai, sekdamas pavyzdžiu Dr. Mačulio, kuris jį per 5 metus apmovė, nusuko nuo jo pašalpos 15 kontų, bekeisdamas pinigus juodoje biržoje sau į kišenių, užsimanė ir p. Gaučys pasisavinti kun. B. Suginto valstybės skyrtamą pašalpą, kurios jau nebe išmoka 6 mėnesiai. Todėl reikia jį visai sugriauzti, kad pasinaudojus jo pašalpa visoktų balių rengimui ir agentų papirkinėjimui. Sumanyta ir padaryta.

Sį pereinąjį penktadienį, rugpiučio 28 dieną, pats p. Gaučys nužygiavo dar kartą į vyskupiją, vedinas su savimi įžymų brazilą. Niekur dar nėra niekas girdėjęs, kad konsulas perstatynėtų kolonijos kapelioną vyskupui. Tą pareigą galėjo atlikti vietos kapelionas kun. B. Sugintas. Šis pastarasis įgalavo perstatyti kun. kleboną, Sv. Antano do Pary bažnyčios, Frei Paulo, o jis savo ruožtu pasiuntė garbingą pranciškona Tėvą Felipe, kuris ir perstatęs naująjį kunigą, gynė senąjį kolonijos kapelioną. Ne iš šio, ne iš to, už kelių minučių įreibovė niekeno neprašomas ir ponas P. Gaučys trukdyti pasikalbėjimą Tėvo Felipe su Vysku-pu, bet turėjo su didžiausia gėda, nieko nepesęs, išsinešdint iš salės, paprašius jam išeiti.

Tokių negražių scenų, žeminančių mūsų Lietuvos vardą, buvo nemažas būrelis ir liudytojų, tarp jų ir pats tėvas Felipe.

Todėl, brangus tautiečiai, ar jau nebus laikas ir mums vieiems susiprasti, be pažtūrų skirtumo susiburti, kaip vienas, į vieną daiktą ir bendromis jėgomis pašalinti iš mūsų kolonijos tą didžiausią gėdą, tą juodžiausią dėmę, kuri teršia mūsų koloniją ne tik brazilų

(Pabaiga 6-tam puslapy.)

Ūkininku Sąjungos bylos sprendimas

Iš 46 teisiamųjų 24 nubausti

Kauno apygardos teismas 98 dienas svarstęs Ūkininkų Sąjungos ir jos ekonominių centrų veikėjų, kelių buvusių seimo atstovų baudžiamąją bylą, liepos 22 d., paskelbė sprendimą. Teisiamieji Dionizas Trimakas, buvęs Centralinio Ūkininkų banko direktorius, nubaustas 3 metais sunkių darbų kalėjimo, bet pagal amnestijos įstatymą bausmė vienu ketvirtadaliu sumažinta. Feliksas Mikšys, buvęs Ūkininkų Sąjungos seimo frakcijos lyderis ir tos sąjungos pirmininkas ir Petras Josiukas, buvęs seimo atstovas ir Ūkininkų Sąjungos valdybos narys, nubausti po 6 mėn. papr. kalėjimo, bet bausmė ketvirtadaliu sumažinta. Juozas Dagelis «Ūkininko» redaktorius ir buvęs seimo narys ir Juozas Sabanavičius nubausti po mėn., bet lygtinai nuo bausmės atleisti. Dr. Juozas Urmonas, buvęs tos sąjungos Kooperatyvų centro direktorius nubaustas 6 mėn. kalėjimo, bet lygtinai nuo bausmės atleistas. Antanas Kubilius ir Juozas Soblys — po 6 mėn., ketvirtadaliu bausmės sumažinta. Juozas Voleišis ir Vaclovas Salkauskas — po 8 mėn., taip pat sumažintas bausmės ketvirtadaliu. Juozas Mūrza — 9 mėn., Adomas Vitartas — 3 mėn., Antanas Jonkus — 6 mėn. Jonas Adamkavičius, Juozas Bilevičius, Jonas Ra-

mančionis, Vladas Poškus, Juozas Viliamas, Petras Bičkus, Pranas Kutkevičius, Antanas Likerauskas, Jonas Stulgys ir Jeronimas Mažeika nubausti po 6 mėn. ir Jungis Marcinkevičius — 8 mėn. papr. kalėjimo, bet nuo bausmės lygtinai atleisti, jei per tam tikrą laiką nenusikals. Agr. Jonas Valatka, buvęs Pienocentro sąjungos direktorius, Vladas Arminas ir Balya Giedra dėl kaltės pasenėjimo palikti nubausti, Bernardas Sakalauskas, dr. Eliziejus Draugelis, Algirdas Lipčius, Alfonsas Miškys, Julius Aperavičius, Juozas Kajačka, Jonas Kazemiakas, Valdemaras Betcheris, Aleksandras Adiklis, Pranas Maciulis, Jonas Zingbergas, Vincas Bilevičius, Antanas Ramanauskas, Karolis Indriulla, Stąsys Jurevičius, kan. Vincas Jarulaitis, Stasya Grincevičius, Adomas Kiminas ir Antanas Likerauskas — išleisti.

Zemės ūkio ministerijos civilinis ieškinyš atmetas. Kitų civilinių ieškinių patiekti civiliniais ieškiniais taip pat atmeti ar nesvarstyti. Teismo išlaidos uždėtos nuteistiesiems.

SKAITYK IR PLATIK

“SVIESA”

Bom Retiro Mokyklos Revizijos Komisijos Aktas

(Tąsa iš 35 nr.)

Pateisinamųjų išlaidų byla dviem metams vesta viena, ypatingų išlaidų nesudarytų kiekvienais metais vesti atskirai (byloms viršeliai kaunuoja tik po 1\$500).

II. 1936 m. atskaitomybė.

1936 m. sausio mėn. 1 d. saldo debete 17\$500. Per 5 mėnesius kasa pinigų gavo 233\$, tad birželio mėn. 1 d. susidarė debete 250\$500. Per tą patį laiką išlaidų turėta 360\$300. Birželio mėn. 1 d. saldo kredite nukelta 109\$800. Deficitas padengtas asmeniniais vedėjo mok. V. V. Nalivaikos pinigais, todėl mokykla lieka jam skolinga 105\$800. Iš konsulato pašalpų mokyklos reikalams negauta. Visos pajamos susidarė iš mokesčio už mokslą. Išlaidos buvo šioms reikalingoms: sąvros palaikymui — 240\$, įviesai — 34\$400 ir įvairioms smulkiosioms išlaidoms — 85\$900, viso — 360\$300.

Pajamos surašytos dviejose kvitų knygtėse Nr. Nr. 1 ir 2. Kvitų numeracija teisinga, tačiau pradėta vesti mok. Edv. Pažeros senoje, pereitų metų knygtėje, be mokyklos antspaudo. Neaišku, kodėl iš vaikų mokinių, įstojusiu lankyti mokyklą nuo vasario

mėn. 1 d. mokesčiai už mokslą paimtas už sausio mėn.

(Bus daugiau)

PLATI ORGANIZACIJA PRIES KOMUNIZMĄ

Paryžiaus laikraštis «Le Matin» iš rugpjūčio 30 d., komentuodamas komunistų sušaudymą Rusijoje, tarp kitko rašo:

«Rusų komunistų vyriausybė yra priversta imtis griežtų priemonių prieš opoziciją, kuri kas kart darosi galingesnė, tuo labiau, kad tapo susekta plati slapta organizacija, kurios tikslas — kovoti visomis įgalėmis prieš dabartinį komunizmą, Stalino vadovaujamą».

«Le Matin» net nurodo, kas tą organizaciją organizavo, sakydamas, kad jos skyriai buvo plačiai prasplitę po visą Rusiją ir dargi net Leningrade, ypatingai studentų tarpe ji turėjo pritarimą.

Sulmta tos organizacijos virė 50 vadų, kurie netrukus bus teisiami slapta. Reiškia komunistų padėtis nekokia Opozicija dieną iš dienos auga ir ateis kuomet nors laikas, kada tas burbulas plys, tuo labiau, kad ir darbininkija jau suprato, kuo vertas jis.

— Echo, Idlė Stime, Dzien Kowienski, Lietuva unt ryt dtenos! — šūkaudavo Kauno gatvėse laikračių pardavėjai.

— Počystim, nuvalysim, počystim na čionnyjo, žiolytja kraski, ponas — stilydavo savo patarnaviną batų valytojai.

— Pigu valiat, pigu valiat, šest za rub, šaukdavo brukdami savo prekę rinkos monelinkai. Krautuvėse, įmonėse dargi mažai kas bekalbėjo lietuviškai, o jei gatvėje anuomet ko paklausdavai milicininko, jis paprastai atsakydavo:

— Možet, ponas, umejete po ruski?

Nuosekliai lietuviškas gaivalas ima Kaune įsigalėti. Iš provincijos Kauną užplūsta sodiečiai lietuviai, lietuviškos mokslo įstaigos duoda lietuvišką šviesuomenę, valstybinis aparatas pamažų apsivalo nuo atėjūnų prisiplakėlių ir variagų, svetimšaliams tautinė vyriausybė duoda pajusti, kad Kaunas nėra žemė «kur oienas ir medus teka upėmis» ir kad atėjūnus fušerius pilnai gali pavaduoti savi, lietuviški, specialistai. Sparčiai išsiplečia lietuviška kooperacija, atsiranda verslininkai, o kultūrinėje srityje visam gyvenimui duoda toną tautinės organizacijos.

Išikalbėjau anądien su viena inteligente lenke. Jos tėvas Zaliakalnio «obivatelis», lenkas iki savo stuburkau lo prieš karą naktinis eidavęs griauti «Saulės» d-jos namų pastatus, kuriuos lietuviai per dieną pastatydavo.

— Sveikinu — sakau, ar tik su manim tamsta ir gatvėje lietuviškai kalbi? — klausia lenkė.

— O ne, žinote — sako ji, — dabar lenkiškai kalbėti netinka. Pamažytė tik, dabar visa šviesuomenė, visi šiaip sau padoresni žmonės kalba lietuviškai, o lenkiškai tik veikiškai, kiemsargiai ir tolkuėkės pardavėjos. Intelligentui žmogui nelietuviškai kalbėti dabar nepritinka.

Nutautusi buvo ir mieste liaudis. Darbininkas, atvažiuojęs į Kauną, pakliūdavo tarp lenkų ir buršiojų. Norom nenorom jis tapdavo «svoj človek», iš mokdavo eibes rusiškų keiksmazodžių ir manydavo, jog visa tai ir yra «mies

Kauno vaizdai prieš penkioliką metų ir dabar

— KA, JUK TA JŪSU SOSTINĖ TAI TIKRAS BABELIO BOKSTAS, — ISSITARĖ 1920 M. VIENAS UZSIENIETIS, — KAUNE KALBAMA VISOMIS KALBOMIS, O LIETUVISKAI TAI MAZIAUSIAI. IR TAS UZSIENIETIS NEKLYDO: KAUNAS ILGA LAIKĄ BUVO PAPRASTAS RUSU GUBERNIJOS MIESTAS, O VĖLIAU TVIRTOVĖ, KURIOS APYLINKĖSE GYVENO BURLIOKAI, MIESTE RUSU VALDININKAI, LENKAI, NA IR ZYDAI. SVIESUOMENĖ BUVO KITATAUCIAI, LIETUVISKAI PRAKAI BĖDAVO ŪKININKAS, ATVAZIAVES IN TURGU. O STAI 1920 M. KAUNO GATVIŲ PAVADINIMAI BUVO TRIMIS KALBOMIS: LIETUVISKAI, LENKISKAI IR ZYDISKAI; TOMIS PAT KALBOMIS ILGA LAIKĄ BUVO IR... MIESTO SAVIVALDYBĖS ISKABOS.

tiška kultūra», kuria jis kaip kaimietis turi pasiimti. Komunistuojantieji gaivalai tyčia slėgdavo jame lietuvišką jausmą ir darydavo iš jo «draugą internacionalistą».

— Dabar žinote, — sako vienas Karmelito rajono metalistas, — misionims nepasiduodame. Ot aš, pavyzdžiui, šaulys esu ir su mūsų meisteriu vokiečiu kalbu tik lietuviškai. Spyrėsi nevidonas iš pradžių, bet dabar nusileido. Darbo Rūmai čia daug padeda, net chorą darbininkams įsteigė, paskaitos, radio pusvalandžiai būna, tai ir nutautėjusieji grįžta į lietuviybę.

— O aš, — sako kitas kaunietis darbininkas, — pirma buvau tikras prošeponas. Valkiodavusi po Liutnia, Pochodnią, sykį parapijos bažnyčioje puoliau mušti su kitais šaulius, kam jie lietuviškai užgledojo, o dabar iš manęs neliko ne lašo.

— Kasgi privertė šauliu pasidaryti, Povilait — klausiu jį.

— Kartumonė. Patarnavau artillerijoje pusantrų metų, grįžau, gėda Lietuvos atšargos kareiviui kalbėti lenkiškai. Matote, kas yra.

Yra, žinoma, ir Kaune dar nelietuviško gaivalo, bet jiems jų tautybės negina. Jie laisvai nekludomi naudoja si visomis įstatymais teikiamomis teisėmis.

O tie keli nutautėję, tie «paskutiniai mohikanai» irgi netrukus išnyks, jei ne grįš lietuviybėn, tai išmirs ir užleis savo vietą lietuviškai jaunajai kartai, o nuo to Kauno veidas bus dar lietuviškesnis.

Yra žmonių, kurie stebėdami Kauną pažangą, mato tame lyg ir pavojų ir šitaip samprotuoja: — Girdi, ar tik ne per daug jau kreiplame dėmesį į Kauną, o kaimą tai lyg ir užmirštame.

Būtų čia rimta pastaba, jei nuo Kauno sodžius būtų atsilikęs. Tačiau kas kaimą pažįsta, ne iš patamsių

pleikninkų, tas žino, kad Kauno pažanga ir modernėjimas kaip tik pareina nuo kaimo gerbuvio. Juk kur nėra natūralių sąlygų, ten negali plėstis ir modernėti jokis miestas. Ryškus tuo atžvilgiu pavyzdys lenkų okupuotasis Vilnius, kuris merdėdamas lavonėja.

Kaunas yra laimingas turėdamas tokias geras sąlygas ir rūpestingus šeiminkus.

— O ponulit, — sako viena kaunietė moterėlė, — aš dvidešimts metų iš Nemuno neštau į miestą vandenį, pečiai nuo nasčių buvo apaugę «moliolais». O vanduo loks buvo: dvokė,

pinlas šiukėlių, baisu ir pagaltoti. O dabar, štai, va pesuka krana ir čia tas lyg krykštolas tau teka virtuvėje į indą, net iš pat Kleboniškių.

Džiaugiasi kauniečiai, kad nereikia pirkti iš moterėlių vandens kibirą arba iš drokiančio šulinio jį semti. Pasa koja, kad vargingesni Zaliakalnio gyventojai dėl vandens stokos nesiprausdavo savaitėmis. — A by tik žmogus arbatai ar viraui pajėgi parsinešti, — sakydavo kur kas gali.

— O kas neatsimena tų laikų, kada 1 val. vakare, lyg kokia «Pata morgana», gatvėmis imdavo slinkti «sunkiosios baterijos» asenizatoriai su nešvarumais iš miesto išviečių, o piliečiai, užuodę jų kvapą, užsikimšę nosis sprukdavo kur kas gali.

Kas negirdėjo apie a. a. garsiąją konkę, su kuria, jei žmogus važiuodavą į vestuves, tai suspėdavo nuvažiuoti, tik j... krikštynas. Kas nežino Kauno gatvių, kurios buvo grįstos netasytais, arklio galvos didumo, akmenimis, per kuriuos važiuojant nuo kratymo byrėdavo iš burnos piliečių dantys ir verždavosi lauk iš kūno dušia».

Kas neatsimena...

Geriau visa tai nepriminti, o gėrėtis lygiomis, kaip vėsidrodžiu, Kauno gatvėmis, stilingais gražiais statiniais, gėlėtomis alkėtėmis, paminklais, greitu ir tvarkingu judėjimu ir linksma nuotaka, vienybėje dirbant naudingą darbą ne tik laikinajai sostinei ir visam mūsų gražiam kraštui, kuris kartu lenktyniauja su Kaunu.

ADOMAS KUPSTAS.

JAUNIME!

Skaitykit ir platinkit savo organą — žurnalą

“VILTIŠ”

Tai seniausias ir vienintelis įdomus žurnalas visoje Pietų Amerikoje. Kaina visiems preinama. Daug įvairiausių pasiskaitymų, įvairenybių, margumynų, juokų ir t. t. Gausiai iliustruotas. Jame bendradarbiauja geriausias mūsų kolonijojėgos. Taigi skaitykite visi. Redakcija: Rua Coronel Moraes, 338 São Paulo.

LIETUVIAI SVETUR

LIETUVAITĖ LAIMĖJO VALSTYBĖS STIPENDIJANTĖS KONKURSA

Clevelande šiemet baigė aukštesniąją mokyklą Adelė Pikutytė. Ohio valstybėje buvo paskelbtos stenografijų — mašinaraičių konkursas — rungtynės.

Šiose rungtynėse pirmą vietą laimėjo lietuvaitė A. Pikutytė, taigi, jai, kaip stenografitei ir mašinaraičiai, užtikrinta tarnyba aukštesniojoje mokykloje. Visose Amerikos High School yra įvesta stenografija ir mašinaraičiai.

LIETUVIAI BAIGE PITTSBURGO UNIVERSITETA

Kiek tikrai šiais metais lietuvių baigė Pittsburgo universitetą, tikrų žinių neturima. Mat, ne visi lietuviai, einą aukštesnius mokslus, priklauso studentų organizacijoms. Pittsburgo universitetą lanko ne tik vietos lietuviai jaunuoliai, bet čia jų atvyksta ne mažai ir iš kitų Amerikos valstybių.

Pagėgių apskr. terorizuojami Lietuvosininkai

Paskutiniu metu Klaipėdos krašte ypač Pagėgių apskr. ima reikėti individualinis teroras prieš Lietuvosininkus. Dangalis Lietuvosininkų atskelė randa savo sodybas ir sienas suterštas. Be to jiems šiaip padaromi piktuojai visokte nuostoliai ir nemalonumai. Lietuvių vaikų padėtis mokyklose kur dėsto vo kietininkai mokytojai yra tokia nepakenčiama, kad kartais tėvai yra priversti vaikus siūsti už 15 — 20 kilometrų į mokyklą.

Daugiausia išsišokimais prieš Lietuvosininkus pasizymi tie vokiečiai, kurie dažnai vyksta į anapus Nemuno ir ten parduoda vištą ar porą svarų sviesto.

Autonominės įstaigos ir policija nesinau jokių priemonių sudrausti šios chuliganus, kurie terorizuoja Lietuvosininkus.

Kai kurie jų gauna čia įvairias stipendijas.

Šiais metais baigė čia universitetą įvairius mokslus šie lietuviai:

1. Pr. Markūnas, 2. Juozas Vasiliauskas — Vasil, 3. Adelė Norkus, 4. Vincas Sites, 5. St. Grigas, 6. P. Jankauskas.

Chicagos universitetą baigė ir medicinos daktaro laipsnį gavo P. Petkevičius. Šia proga Chicagos lietuviai gydytojai jaunai savo kolegai surengė iškilmingą vakarienę.

LIETUVIAI CLEVELANDE

Dirva 47 nr. rašo, kad pirmasis lietuvis Clevelande, apsigyvenęs 1870 metais, buvęs Pr. Freimanas, kuris jau miręs. Pirmoji čia lietuvių draugija S. L. A. kuopa Clevelande įsikūrusi 1888 m. Dabar Clevelande yra apie 30 įvairių lietuvių draugijų ir dvi lietuvių katalikų parapijos. Clevelande yra 5 lietuviai gydytojai, 7 advokatai ir nemažas skaičius įvairių verslo lietuviškų įstaigų.

Linų už 22 milijonus

Laukiama, kad užsienio rinkose žymiai pakils linų kainos, nes Rusija nustojo linų eksportuoti ir sunaudoja juos vietoj, o Amerikoje dėl sausros smarkiai nukentėjo medvilnės derlius, nuo kurio tiesiogiai priklauso pasaulinė linų kaina. Iš Lietuvos iki liepos mėn. pradžios buvo išvežta 14.300 tonų linų už 22 milijonus litų. Ligai sezono galo, t. y. spalio mėn. tikimasi linų išvežimą pakelti iki 16.000 tonų.

Lietuvos vėliava Hamburgo konferencijoje

Vykstančioje šiuo metu Hamburge laisvalaikio ir poilsio klausimams svarstyti tarptautinėje konferencijoje, tarp kitų valstybių vėliavų, yra ir Lietuvos vėliava su užrašu: „Mus veda Vytauto Didžiojo dvasia“.

Dr. Camillo Haddad

MEDICINIŠKA KLINIKA — CHIRURGIJA AKUŠERIJA
MOTERU, VIDUJINĖS, ZARNŲ IR ODOS LIGOS

sifilis, reumatizmas ir kt. gydoma elektros pagalba
Ligonius apžiūri dykai nuo 2 iki 3 v.
Konsultatorija: Rua Boa Vista, 31. (Rūmai Sul America)
4 aukštas, salės: 2, 3, 4. Tel. 2-0300
Ligonius priima: nuo 1 iki 6 val. vakaro. Pašauktas vyksta į namus; Būto Telef.: 3-0300.

SIUVYKLA BIRŠTONAS

Persikėlė į Parque Villa Prudente

RUA IBITERAMOS Nr. 79.

Siuvami vyriški ir moteriški rūbai Darbas garantuotas. Medžiagos pasirinkimas vietinės ir užsieninės. Siuvame su medžiaga ir darbu tik už 135\$000.

PETRAS VISNIAUSKAS.

Vaistinė

PASSERINI

Provizoriaus

CARLOS PASSERINI

Leidžiame adatas. Kainos pigios. Patarnaujame ir naktį.

Rua Dr. Silva Pinto, 263
[BOM RETIRO]
Telephone 5-3584
SÃO PAULO.

Tautiečiai!

Įsinaudokit progai! Užsakykit sau rūbus tik pas MADU DIKTATORIŲ, pačiame miesto centre —

AVENIDA SÃO JOÃO, 514,
1 aukštas, salė 8.
Siuvame su medžiaga ir darbu tik už 160\$000.

PIJUS RUTKAUSKAS.

JOÃO DELLAI

Prisėkęs Valstybės Vertėjas

PILIETYBĖS — CHAMADOS DOKUMENTAI — ASMENS IR PROFESIJŲ LIUDIJIMAI (CARTEIRAS).

RUA SÃO BENTO, 62

4 AUKSTAS, SALĖS 20—21.

Model Tamsta neturi

nuosavo buto?

Svarbiausia todėl, kad nesi susipažinęs su TURTU — STATYBOS IR FINANSU KOOPERACIJOS statutais ir darbo tvarka.

Tik per KOOPERACIJA Tamsta gali įsigyti nuosavą butą. Todėl nelauk, kol kokios nors aplinkybės atims Tamstai darbo jėgas, o grįbtis užtikrinti savo ateitį dabar, kol gali.

Kreipkis į TURTU — STATYBOS IR FINANSU KOOPERACIJA.

RUA BENJAMIN CONSTANT, 7-A, 3 AUKŠTAS.

NOVA VILLA ALPINA

Nuosavybė Dr. Vincente Giaccaglini S Paulo miesto rajone, PRIE SÃO CAETANO GELFZ. STOTIES [S. P. R.]

Duodame statybai medžiagą ilgalaikiam išsimokėjimui. Naujoji Villa Alpina turi greitą ir patogų susisiekimą su žymiaisiais pramonės rajonais: Lapa, Agua Branca, Barra Funda, Braz, Mooca, Ypiranga ir São Caetano. Žemės sklypai išsimokėjimui nuo 30\$000 į mėn. Informacijos vietoj, raštinėje, kiekvieną dieną, neišskiriant ir sekmadienių.

Dr. B. K. Chîpiakoff

(DIPLOMUOTAS MASKVOS UNIVERSITETO)

RUA YPIRANGA 193. 2 andr. ap. 4. [kertė rua Santa Ephenia] Tel. 4-0816. Ligonius priima: šeikadieniais nuo 3 iki 9 val. vak., Sekmadieniais 9 iki 12 val. Vidujinių moterų ir psichinių bei nervų ligų. SPECIALE KLINIKA VENERINIŲ LIGŲ. Greitas ir radikalus pagydomas triperio, bei sifilis.

Dr. A. Kandia ir M. Kogano LABORATORIJA

MEDECINIŠ AS IŠTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapumo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA, 242, 3-as aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

[Diplomuotas Sao Paulo fakulteto]
Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.
R a s t i n ė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.
Kalba lietuviškai.

LIETUVIAI! Visi kai vienas skaitykite "SVIESA"

Jei norite žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svarbesni įvyko Lietuvoj, kaip gyvena lietuviai išeiviai čia Brazilijoj ir kituose kraštuose, jei norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokitės ir skaitykit "Sviesą".

"Sviesk" yra tikriausias kiekvieno lietuvių išeivio draugas ir tarėjas.

"Sviesas" gvildena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargstantiems ir moraliai ir dvasiniai bei medžiaginiai Brazilijos lietuviams parodo kelią į šviesesnę ateitį.

"Sviesas" lygiai pagiria tai kas gera, taip lygiai baudžia visus blogus apsišėkimus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išeina.

„SVIESOS“ PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoj Amerikoj: metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoj: metams—20\$000, pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: Sao Paulo, Rua Coronel Moraes, 338.
P a s t a b a: Iš provincijos pinigų siųsti Redaktorius vardu.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 25 de Março.

2 andar, sala 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto ir Consultorijos 2-5068.

D-ras Povilas Ličciardi

Santa Casa gydytojas — operatorius

MEDICINA IR CHIRURGIJA SUAUGUSIEMS IR VAIKAMS

Moderniškas gydymas reumatizmo, kojų ir vidurių ligų
Gydoma be operacijų.

SPECIALYBĖ: MOTERŲ LIGOS

Taip pat sifilis ir venerinės ligos.

Priėmimo valandos nuo 11 iki 12 ir nuo 14 iki 20 v.

Vyksta pašauktas į namus kiekvienu momentu —

DIENA ir NAKTI.

PRIĖMIMO VIETA: RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retire)
Telef. 3-4175. — São Paulo.

"CASA PARDELLA"

Quinta da Paineira--R. Onze 207 (VILLA PRUDENTE)

Vietos gyventojų patogumui atidariau krautuvę įvairios medžiagos, gatavų rubų, marškinių, baltinių, kelnų antklodžių ir visokių kitų dalykų, reikalingų šeimoms ir namams. Kainos pigesnės, negu pačiame mieste.

Pirkdami pas mane padarysite ekonomiją.

Tik neužmirškite mano adresą — rua Onze, 207. Quinta da Paineira
Su pagarba J. PARDELLA.

Dr. S. Meitin

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.
Kalbama lietuviškai.

RUA BARÃO DE ITAPETINGA 139 (senas 37-a) salės 8 ir 9
Tel. 4-0715.

Už skelbimų turini Redakcija neatsako.

Paieškojimai

Kas nori surasti savo gimių bei pažįstamų kitose valstybėse, tas gali kreiptis į DULR Kaune, Nepriklausomybės aikštė nr. 3, o jie šį paieškojimą paskelbs tos valstybės lietuviškoj spaudoje ir atsakymas bus praneštas.

DULR turi susinešimą su visa pasauline lietuviška spauda.

Veltui!

Išrūpinu planą iš Prefektūros namų statybai tam, kas pirsks sklypą Vila Zelinoje. Dėl sąlygų kreipkitės pas Karlos Korkišką, Av. Zelina 33, Villa Zelina.

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais. Darbas greitas ir sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111
(senas nr. 103) Tel. 4-5567
SÃO PAULO

JUODOJI DÉMÉ

(Pradžia 2-tam puslapy.)

tarpe, bet ir viso kultūringo pasaulio akyse.

Neuženka, tautiečiai, gražių žodžių, bet reikia darbų—darbų, t. y. visai kolonijai vieningai sustatyti prašymą su visos kolonijos parašais slusti kuoveikliais mūsų Lietuvos Vyriausybę, kad ji tučtuojaus atšauktų šį nelėmtą mūsų kolonijos organizmo griaužėją ir draskytoją. Jei jau jis nesigėdo griaužti kun. kleboną,

tai kas gali būti tikras, kad jis ryt po ryt nesugriauž ir kitą. Tai nepasotinamas slibinas! Jau žmonės visa burna šneka, kad jau ateinanti eilė sudras kyti ir sučiulpi net ir kaulukus ponų Uokaus ir Dutkaus. Tad kol yra dar laikas, nesnauskime ir junkimės visi į vieną būrį prieš mūsų didžiausią kolonijos skriaudiką, kuris už pasus išreikalauja nesvietiškų mokesčių ir nesiduoda dar prieš sąvęs prielti. Tuo tarpu kai a. a. Br. Steponaitis visiemis pasus prailgindavo dykai, tik paimdavo 2 litus už savo blankutę. Ar jau taip greitai nauji laikai ir nauja gadynė virto?

Taigi, vyrai, anot Maironio, „Petyš j petį, na vyrai kas galit! už garbių mūsų kolonijos ateitį! Salyn iš mūsų kolonijos šnipai — įdavikai! Tegyvuoja pasiryžėliai už teisybę ir kolonijos garbę!

TIESA.

TĖVŲ KOMITETO VAKARAS

Rugpjūčio 29 d. Mokos mokyklos rūmuose įvyko tos mokyklos Tėvų Komiteto surengtas vakaras su įdomia programa ir pasilinksminimu iki 4 val. ryto.

Vakaras visais atžvilgiais pasisekė. Programa išpildyta puikiausiai. Tvarka išlaikyta pavyzdinga, svečių irgi buvo gana daug ir visi liko patenkinti, už ką Tėvų Komitetui reikia tarti „bravo“.

Reikia manyti, kad ir pelno mokyklos naudai šiek tiek gauta. Tokių vakarų Tėvų Komitetas turėtų daugiau rengti.

Dalyvavęs.

Žinių Žinelės

— Rugsėjo mėnesio pradžioje Buenos Aires mieste įvyksta visą pasaulio rašytojų kongresas, kuriame dalyvaus net iš Japonijos, Australijos ir iš kitur atstovai.

— Brazilijos Federaliniam Seime pradėta svarstyti kooperacijos įstatymai.

— Komunistai prieš komunistus. „Havas“ praneša, kad rusų komunistų valdžios parėdynu tapo suimti Maskvoje žymūs komunistų veikėjai, kaip Radek, Bucharin, Sokolovnik ir kiti.

— Iš Japonijos pranešama, kad rugpjūčio 28 d. Korejoj dėl didelės audros mirė 467 žmonės ir virė 4000 liko be pastogės.

SKAITYDAMAS

„SVIESA“

ZINOSI

VISKA.

VILTIEČIŲ SUSIRINKIMAS

Rugpjūčio 30 d. Bom Retiro mokyklos patalpose to rajono „Vilties“ Sąjungos skyrius turėjo savo visuotinę narių susirinkimą, kuriame be narių dar dalyvavo nemažas skaičius svečių, jų tarpe kun. P. Ragaižinskas, agronomas J. Zabrockis (jis yra viltietis, tik gyvena provincijoje) ir kiti. Susirinkimui pirmininkavo St. Puišys, sekretoriavo J. Barikus. Priėmus dienotvarkę ir perskačius perleto susirinkimo protokolą. Kun. P. Ragaižinskas pasakė jausmingą jaunimui pritaiktą prakalbą, kurioje ragino visus dar labiau susiburti ir eiti tais takais, kurie veda prie laimingos ateities. Kalbą į visus padarė gerą įspūdį, už ką aplodismentų negailėta.

Is nutarimų pažymėtina: darinkimas į valdybą vieno nario, kurio išrinktas mokyklos vedėjas Simas Bakšys. Pavesta valdybai galutinai susitarti su p. J. Stankūnu choro reikalu ir dėti visas pastangas suorganizuoti savo orkestrą. Prie tos progos viltietis agronomas Jonas Zabrockis pasakė keletą žodžių ragindamas jaunimą atbusti ir imtis darbo, bet darbo vieningo ir lietuviškos pagrindais.

Dar išitarus kitais klausimais susirinkimas tapo uždarytas.

Baigiant reikia pažymėti, kad be reikalo spaudoje buvo rašoma, jog Bom Retiro skyrius yra neva miręs. Jis gyvuoja ir gyvuos, ypatingai dabar, kuomet į valdybą tapo išrinkta dar viena nauja pajėga, būtent p. mokytojas Simas Bakšys ir kuomet kun. P. Ragaižinskas pasifadėjo „Vilties“ Sąjungą paremti.

Linkime Bom Retiro skyriui klestėti ir savo veikime turėti pilną pasisekimą.

Report.

Jvairios Žinios

NUO DEZINTERIJOS MIRĖ KELI ŽMONĖS

Paskutinėmis dienomis keliose vietose provincijoje užregistruoti susirgimai dezinterija. Daugiausia serga Raseinių apskrityje. Raseinių ligoninė sergančiais perpildyta. Visur susirgusieji izoliuojami, bet Raseinių apskr. keli sirgusieji dezinterija jaunauciai mirė. Raseinių apskr. išsijusias epidemijų ligų specialistas gydytojas dr. Al. Brundza.

sausio 1 d. Jis, panaudodamas tik 60% savo pajėgumo, galės skristi po 360 km. per valandą. Likusioji pajėgumo dalis paliekama atsargoje tiems atvejams, kai lėktuvui teks skristi prieš vėją. Tokiu būdu, lėktuvas galės skraidyti su traukinio tikalumu. Lėktuvas litais kaštuosias litais 15.000.000.

DIDŽIULI TILTA NORI PARDUOTI IS VARŽYTINIŲ

New Yorko miesto valdyba šiomis dienomis gavo pokesčių įstaigos pranešimą, kad, jei nesumokės mokesčių už naudojimą žemės plotų pakrantėse, tai George Washingtono vardo kabantis tiltas, nutiestas per Hudsono jūrai, bus aprašytas ir parduotas iš varžytynų. Tą tiltą baigė neseniai statyti, jis kaštavo 60 mil. dolerių ir yra didžiausias pasaulyje.

ZEMĖS BANKAS IS VARŽYTINIŲ PARDUODA 60 ŪKIŲ

Lietuvos Žemės Bankas paskelbė spalio mėnesio 6 d. varžytynes, per kurias bus parduoti 60 ūkių, už nesumokėtas laiku bankui paskolas ir nuosėdas. Varžytynės įvyks Kaune Žemės banko rūmuose 10 valandą ryto.

STATO MILZINIŠKĄ LĒKTUVĄ

Iš Los Angeles praneša, kad tenykėse lėktuvų dirbtuvėse baigiamas statyti milžiniškas lėktuvas keleiviams vežioti. In jį sutilpsią 60 keleivių. Milžinas lėktuvas sversias 50 tonų; jo kabina būslanti žymiai patogesnė ir talpesnė už Pullmano vagoną. Naujasis lėktuvas bus pabaigtas statyti 1937 m.

Sis pranešimas yra užbaigta ilgo ginčo, kuris eina jau apie porą metų tarp miesto valdybos ir mokesčių inspekcijos. Miestas sako, kad jokių mokesčių jis neprivalo mokėti, o mokesčių rinkimo įstaigos laikosi kitos nuomonės. Visa Amerika labai susidomėjo šiuo, ar finansų ministerija ištesės savo grąšinimus. Niekur nėra atsitikę, kad kas iš varžytynių parduotų tiltą. Pasakoja, amerikiečiai savyje džiaugiasi, kad toks atsitikimas pirmą kartą gali būti Amerikos Jungtinėse Valstybėse.

BELO PETRAVIČIUS SUIMTAS

Santos policija suimė ir patraukė teismo atsakomybėn lietuvių Leonardą Belo Petravičių už komunistinį veikimą. Jis priklausė prie komunistinio jaunimo sąjungos ir platino propagandą už Luiz Carlos Prestes. Rasta pas jį daug komunistinės medžiagos.

SKAITYDAMAS

„SVIESA“

ZINOSI

VISKA.

KUN. B. SUGINTAS DRAUG SU savo Dėdėmis Antanu ir Paulina Gudinskais ir jų dviejų dukterin iš Paulina ir Justina, kurie labiausiai prisidėjo prie aukų rinkimo.

PONĖ JADVYGA CEPULIENĖ,

Žymi Chicagos veikėja, daug pasidaravusi aukų rinkime.